

Lời nguyện tạ tội^(*)

Ngày 12/3, Chúa Nhật thứ I Mùa Chay, tại đền thờ thánh Phêrô ở Roma, ĐTC Gioan Phaolô II, đã cử hành nghi lễ sám hối: Giáo hội xưng thú các lỗi và cầu xin ơn tha thứ.

Sau đây là các lời nguyện tạ tội do ĐTC và các đại diện giáo triều tuyên đọc. Dịch theo bản văn tiếng Pháp trên *Osservatore Romano*, kèm theo là bản giới thiệu tóm lược văn kiện "Kí ỨC và hòa giải: Giáo hội và những lỗi lầm trong quá khứ". Dịch theo bản văn tiếng Anh trên *Vietcatholic, net*.

I. LỜI NGUYỆN PHỔ QUÁT XUNG THỨ LỖI PHẠM VÀ XIN ƠN THA THỨ

Đức Thánh Cha: Anh chị em thân mến, với trọn niềm tin cậy trông, chúng ta hãy khẩn cầu Thiên Chúa, Cha chúng ta, Đấng giàu lòng thương xót và trắc ẩn, chậm giận, đầy yêu thương và thành tín, và xin Người chấp nhận việc hoán cải của Dân Người đang khiêm nhường xưng thú tội lỗi, và xin Người tỏ lòng xót thương.

1. Xưng thú tội lỗi chung

- Đức Hồng y Ganti, Niên trưởng Hồng y đoàn: Chúng ta hãy cầu xin cho việc xưng thú và hoán cải của chúng ta được Chúa Thánh Thần linh ứng, hầu sự thống hối của chúng ta được tràn đầy ý thức và thâm sâu, và khi khiêm nhường nhìn lại lỗi lầm trong quá khứ, trong hành vi "thanh tẩy kí ỨC" thực sự, chúng ta sẽ dần bước trên con đường hoán cải đích thực.

- Đức Thánh Cha: Lay Chúa là Thiên Chúa, Giáo hội lữ hành mà Ngài luôn mãi thánh hóa trong máu của Con Ngài, vào mọi thời đại đều mang trong lòng mình những con cái sáng chói sự thánh thiện cùng với những con cái, vì từ chối vâng phục Ngài, đi ngược lại đức tin mà chúng con tuyên xưng và ngược lại thánh Phúc âm. Lay Chúa, Chúa luôn mãi trung tín, ngay cả khi chúng con bất trung, xin tha thứ tội lỗi chúng con và cho chúng con trở nên chứng nhân trung thực của Ngài giữa mọi người.

2. Xưng thú lỗi lầm đã phạm trong khi phục vụ chân lí.

- Đức Hồng y Joseph Ratzinger, Bộ trưởng Bộ Giáo Lý Đức Tin: Chúng ta hãy cầu nguyện cho mỗi một người trong chúng ta biết noi gương Chúa Giêsu, Đấng hiền lành và khiêm nhường trong lòng, khi

chúng ta nhìn nhận rằng, ngay cả những người con của Giáo hội, nhân danh đức tin và luân lí, đôi lúc đã sử dụng những phương cách không phù hợp với Tin Mừng khi thực thi trọng trách bảo vệ chân lí.

- Đức Thánh Cha: Lay Chúa là Thiên Chúa của mọi người, trong một vài giai đoạn của lịch sử, người Kitô hữu đôi lúc đã dùng đến những phương thức bất khoan dung và đã tuân giữ giới luật quan trọng là giới luật yêu thương, như thế đã làm hoen ố khuôn mặt Giáo hội, Hiến Thê của Ngài. Xin tỏ lòng thương xót đối với những con cái tội lỗi của Ngài, và xin đoái nhận quyết tâm của chúng con là tìm kiếm và đẩy mạnh chân lí trong thái độ dịu dàng của đức ái, vì biết rằng người ta đón nhận chỉ vì chân lí là chân lí mà thôi.

3. Xưng thú tội lỗi đã làm tổn thương đến sự hiệp nhất của Nhiệm Thể Chúa Kitô

- Đức Hồng y Etchegaray, Chủ tịch Ủy ban năm Đại Thánh 2000: Chúng ta hãy cầu nguyện cho việc nhìn nhận những tội lỗi từng phá huỷ sự hiệp nhất của Nhiệm Thể Đức Kitô và làm tổn thương đến tình bác ái huynh đệ, sẽ san bằng con đường dẫn đến sự hòa giải và hiệp thông giữa mọi Kitô hữu.

- Đức Thánh Cha: Lay Cha giàu lòng thương xót, trong đêm trước cuộc khổ nạn, Con Cha đã cầu xin sự hiệp nhất cho những ai tin vào Người: nhưng ngược lại ý muốn của Người, các tín hữu đã chống đối lẫn nhau và chia rẽ bất hòa, kết án và gây chiến lẫn nhau. Chúng con khẩn khoản nài

*. Bản dịch của Trần Duy Nhiên, đăng trên Nguyệt san *Công giáo và Dân tộc*, số 64, tháng 4, năm 2000, tr. 77 - 84.

xin Cha tha thứ và ban tặng cho chúng con một quả tim biết ăn năn, hầu cho mọi Kitô hữu, sau khi hòa giải với Cha và với nhau, có thể hưởng trở lại niềm vui khi cảm nghiệm được sự hiệp thông trọn vẹn.

4. Xưng thú các lỗi lầm vì chống lại dân Israel

- Đức Hồng y Edward Idris Cassidy, Chủ tịch Hội đồng Tòa Thánh phụ trách việc thăng tiến các Kitô hữu, Chủ tịch Ủy ban phụ trách các tương quan tôn giáo với Do Thái giáo: Chúng ta hãy cầu nguyện để khi nhớ lại những đau khổ mà dân Israel đã gánh chịu qua dòng lịch sử, các Kitô hữu biết nhận ra những tội lỗi mà một số người không ít trong họ đã phạm đối với dân của Giao ước và của các phúc lành, và bằng cách ấy họ sẽ biết thanh tẩy tâm hồn mình.

- Đức Thánh Cha: Lay Thiên Chúa của cha ông chúng con, Chúa đã chọn Abraham và dòng dõi ông để mang Danh Chúa đến cho mọi dân tộc: chúng con hết sức đau buồn vì sự đối xử của những người trong dòng lịch sử đã gây đau khổ cho những con cái của Chúa, và khi nài xin Chúa thứ tha, chúng con muốn cam kết sống một tình huynh đệ đích thực với Dân của Giao ước.

5. Xưng thú các lỗi lầm đã phạm khi hành động ngược lại với đức yêu thương, với hòa bình, với quyền của các dân tộc, với sự tôn trọng đối với các nền văn hóa và các tôn giáo

- Đức Tổng giám mục Stephen Fumino Hamao, Chủ tịch Hội đồng Tòa Thánh về Mục vụ cho người tha hương và những người rày đây mai đó: Chúng ta hãy cầu nguyện để khi chiêm ngắm Đức Giêsu, Đức Chúa và Niềm Bình An của chúng ta, các Kitô hữu biết ăn năn về những lời nói và thái độ đôi khi xuất phát từ lòng kiêu ngạo, hận thù, ước vọng muốn thống trị kẻ khác, thù địch đối với tín đồ các tôn giáo khác và đối với những nhóm người yếu kém trong xã hội, như những người nhập cư và những người luôn phải di chuyển đó đây.

- Đức Thánh Cha: Lay Chúa là chủ thể của thế giới, là Cha của tất cả mọi người, qua trung gian của Con Cha, Cha đã mời gọi chúng con yêu thương kẻ thù, làm phúc cho những người ghét

chúng con và cầu nguyện cho những người bách hại chúng con. Nhưng các Kitô hữu lại thường chối bỏ Tin Mừng; chiều theo quy luật sử dụng quyền lực, họ đã vi phạm quyền lợi của các anh em thiểu số và các dân tộc, và đã tỏ ra khinh thường đối với nền văn hóa và truyền thống tôn giáo của những người ấy: xin tỏ lòng nhân ái và thương xót đối với chúng con, và ban cho chúng con ơn tha thứ!

6. Xưng thú tội chống lại phẩm giá phụ nữ và sự hiệp nhất của nhân loại

- Đức Hồng y Francis Arinze, Chủ tịch Ủy Ban Tòa Thánh về đối thoại liên tôn: Chúng ta hãy cầu nguyện cho tất cả những người mà nhân quyền đã bị xúc phạm và quyền lợi đã bị chà đạp; chúng ta hãy cầu nguyện cho các phụ nữ là những người thường bị khinh miệt và bị gạt ra ngoài lề, và chúng ta hãy nhìn nhận rằng, qua nhiều hình thức đồng tình, các Kitô hữu cũng đã là những người có tội.

- Đức Thánh Cha: Lay Thiên Chúa là Cha của chúng con, Cha đã tạo dựng con người nam nữ theo hình ảnh Cha và giống như Cha, và Cha đã muốn nhiều dân tộc khác nhau hiệp nhất trong một gia đình nhân loại. Nhưng đôi khi, sự bình đẳng giữa những con trai và con gái Cha đã không được nhìn nhận, và các Kitô hữu đã phạm tội vì đã có những thái độ hắt hủi và loại trừ, khi đồng tình với những hành vi kì thị xuất phát từ sự khác biệt chủng tộc và sắc tộc. Xin tha thứ chúng con và ban cho chúng con ân sủng để chữa lành những vết thương vẫn đang còn hiện diện trong cộng đồng của Cha vì tội lỗi, hầu như chúng con sẽ cảm thấy chúng con thực sự là con cái của Cha.

7. Xưng thú các tội liên quan đến các quyền căn bản của con người.

- Đức Tổng Giám mục Francois Xavier Nguyễn Văn Thuận, Chủ tịch Hội đồng Tòa Thánh về Công lý và Hòa bình: Chúng ta hãy cầu xin cho mọi người trên thế giới, đặc biệt cho những trẻ vị thành niên là nạn nhân của những lạm dụng, cho người nghèo, người bị gạt ngoài lề, người bị bỏ bễ; chúng ta hãy cầu nguyện cho những người thấp cổ bé miệng, những thai nhi bị giết ngay trong lòng mẹ hoặc bị sử dụng làm vật thí nghiệm bởi những người lạm dụng những khả năng

của công nghệ sinh học và làm biến chất các mục đích của khoa học.

Đức Thánh Cha: *Lạy Thiên Chúa là Cha của chúng con, Cha luôn lắng nghe tiếng kêu than của người nghèo khổ. Biết bao lần chính các Kitô hữu đã không nhận ra Cha trong những người đói khát và trần truồng, trong những người bị bách hại, bị tù đầy, và trong những người thấp cổ bé miệng, đặc biệt trong những giai đoạn đầu tiên của cuộc đời. Đối với tất cả những ai đã có những hành động bất công bởi vì họ tin vào của cải và quyền lực và tỏ ra khinh miệt "những người nhỏ bé" mà Cha rất quý mến, Chúng con xin Cha thứ tha.*

II. KÍ ỨC VÀ HÒA GIẢI

Bảy lời nguyện này được đọc lên trong vòng mười lăm phút, nhưng phải mất một tiến trình hơn một ngàn năm mới toát ra được. Và khi đã được nói lên thành lời, thì cũng vẫn còn gây nghiền ngẫm cho không ít con cái Giáo hội trên khắp hành tinh. Nhưng lời nguyện ấy không phải là một lời nguyện tự phát, mà là kết quả của một quá trình suy tư, xét mình, cân nhắc từ năm 1994 đến giờ. Bằng chứng này là cùng ngày với lời cầu nguyện ấy, Ủy ban Thần học Quốc tế, dưới sự chủ tọa của Đức Hồng y Ratzinger, đã phổ biến một tài liệu với nhan đề là: *Hồi tưởng và Hòa giải - Giáo hội và Lỗi lầm quá khứ*. Tài liệu này đã nghĩ đến mọi phản ứng và suy nghĩ của những người trong và ngoài Kitô giáo trước hành động thống hối công khai của Giáo hội. Thay cho lời nhận định cá nhân, chúng tôi xin giới thiệu sơ lược tài liệu này.

Tài liệu *Kí ỨC và Hòa giải - Giáo hội và Lỗi lầm quá khứ* gồm một nhập đề, sáu chương và một kết luận.

Nhập đề

Phần nhập đề xác định rằng "mục tiêu của văn bản không phải là xem xét những trường hợp đặc biệt nhưng chủ yếu là làm sáng tỏ các nền tảng cho việc thống hối các lỗi lầm quá khứ". Tuy nhiên, tài liệu xin lỗi này cũng là một tài liệu tha lỗi. "Thái độ sẵn sàng tha lỗi rất là nhiều ý nghĩa khi ta nghĩ đến nhiều cuộc bách hại mà Kitô hữu đã gánh chịu trong quá trình lịch sử".

Chương Một. Vấn đề: Hôm qua và hôm nay.

Phần này cũng duyệt qua sự chín mùi của lời xin lỗi. Trong lịch sử Giáo hội, từ ngày hình thành cho đến giữa thế kỷ XX, hình như Giáo hội chưa bao giờ xin lỗi ai. Vị Giáo hoàng đầu tiên ngỏ lời nhận lỗi là Đức Andriano VI (1522-1523). Ngài đã công nhận những lỗi lầm của vị tiền nhiệm của Ngài là Đức Lêô X cùng với Giáo triều, nhưng không hề đưa ra lời xin lỗi. Lời xin lỗi và tha thứ đầu tiên chỉ xuất hiện vào thời Công đồng Vatican II với Đức Phaolô VI, tuy nhiên vị Giáo hoàng này cũng chỉ nói đến tội chia rẽ giữa các Kitô hữu với nhau. Hiện nay, với lời xin tha thứ của Đức Gioan Phaolô II, Ngài không những nói lại lòng ân hận đối với những "kỉ niệm đau buồn" trong lịch sử liên quan đến việc chia rẽ trong Kitô giáo, mà Ngài còn mở rộng lời xin lỗi đến nhiều biến cố lịch sử mà Giáo hội, hoặc một số nhóm Kitô hữu, đã liên can ở nhiều mức độ khác nhau. Lời xin lỗi này được nhiều tầng lớp đón nhận như "dấu chỉ cho sức sống và sự chân chính của Giáo hội, và qua đó Giáo hội trở nên khả tín hơn. Hơn thế nữa, Giáo hội góp phần thay đổi gương mặt sai lệch và khó chấp nhận của bản thân mình, đặc biệt là trong những lãnh vực mà, do sự thiếu hiểu biết hay ác ý, một số ý kiến đồng hóa Giáo hội với một tổ chức ngu dân và bất bao dung". Mặt khác, lời xin lỗi của Đức Giáo hoàng đã thôi thúc những hành động tích cực bên trong và bên ngoài Giáo hội. Các nhà lãnh đạo của các quốc gia, của các tổ chức tư nhân hay công cộng, các cộng đoàn tu sĩ đang xin lỗi cho những giai đoạn lịch sử mang dấu ấn của bất công.

Chương hai. Tiếp cận theo cái nhìn *Kinh Thánh*.

Trong *Cựu Ước*, khi đòi buộc xin lỗi thì đấy là lỗi của một người hay một nhóm người xúc phạm đến Thiên Chúa mà thôi. Trong *Tân Ước*, việc nhận lỗi đã tiến lên một bậc. Chẳng những phải nhận lỗi trước mặt Chúa mà còn phải xin lỗi với tha nhân, những người mà chúng ta đã xúc phạm.

Đồng thời, cũng phải tha thứ cho người xúc phạm mình. Người nào có khả năng tha thứ cho người lân cận thì chứng tỏ rằng mình đã nhìn rõ nhu cầu của mình là phải được Chúa thứ tha. Và *Kinh Thánh* cũng cho thấy rằng "việc cử hành Năm Thánh là một lời mặc nhiên thú nhận về tội lỗi mình để cố gắng thiết lập lại một trật tự đúng đắn."

Chương Ba. Cơ sở thần học.

Chương này được chia ra làm bốn phần với tựa đề: "Mâu nhiệm Giáo hội", "Sự thánh thiện của Giáo hội", "Sự cần thiết phải liên tục đổi mới" và "Thiên chức làm Mẹ của Giáo hội". Qua các phần ấy, tài liệu muốn làm sáng tỏ một điều mà Đức Gioan đã tóm lược trong *Tông thư "Tertio millennio adveniente"*: "Dù Giáo hội thánh thiện vì đồng hình đồng dạng với Chúa Kitô, nhưng Giáo hội cũng không ngừng phải sám hối. Trước mặt Chúa và loài người, Giáo hội luôn luôn nhìn nhận những con cái tội lỗi của mình".

Chương bốn. Đánh giá theo lịch sử và đánh giá theo thần học.

Trong chương này, văn kiện nêu rõ những yếu tố cần thiết để có một cái nhìn chính xác và lành mạnh. Trước một biến cố hay một sự kiện lịch sử, cần phải xét theo quan điểm lịch sử kết hợp với quan điểm thần học và từ đó mới đưa ra một nhận định chính xác về trách nhiệm đối với một giai đoạn lịch sử.

Chương năm. Nhận định theo quan điểm luân lý.

Chương này chủ yếu là xác định "một vài tiêu chuẩn luân lý" làm cơ sở cho việc nhìn nhận lỗi lầm, từ đó xét lại một số lỗi lầm nổi bật mà Giáo hội đã sai phạm trong lịch sử. Về các tiêu chuẩn luân lý, tài liệu nêu lên như sau:

"Trên bình diện luân lý, việc xin lỗi luôn luôn bao hàm việc nhìn nhận trách nhiệm, đặc biệt là trách nhiệm gắn liền với tương quan giữa hành động với người thực hiện hành động đó... Hành động xin lỗi mặc

hiên đòi hỏi người bị xúc phạm và người xúc phạm phải cùng sống cùng một thời điểm với nhau. Tuy nhiên, điều ác đã phạm nhiều khi sống lâu hơn những người đã phạm điều ác đó, qua những hậu quả của nó, khiến nó có thể trở thành một gánh nặng trên lương tâm và kìm ức của các thế hệ con cháu về sau.

Tuy nhiên, toàn bộ tiến trình "tẩy rửa kìm ức" cần phải được con cái Giáo hội thực thi, không phải chỉ để tuân theo nguyên tắc và các tiêu chuẩn luân lý, nhưng còn phải dựa vào sự trợ lực của Thánh Thần". Sau khi xác định các tiêu chuẩn luân lý trên, Chương Năm duyệt lại một số lãnh vực cụ thể mà con cái Giáo hội từng sai phạm: "Việc chia rẽ giữa Kitô hữu", "Việc sử dụng quyền lực khi phục vụ Chân lý", "Kitô hữu và người Do Thái" và "Trách nhiệm của chúng ta đối với Điều Ác trong thế giới hôm nay".

Chương sáu. Viễn cảnh mục vụ và thừa sai

Trong chương này, tài liệu nói đến "các lý do mục vụ khiến phải nhìn nhận lỗi lầm quá khứ", đến "những yêu cầu của sự sống Giáo hội khiến Giáo hội phải xin lỗi", và đến việc thừa nhận lỗi lầm quá khứ là một cánh cửa mở ra cho việc đối thoại và công cuộc truyền giáo.

Kết luận

Lời kết luận của tài liệu dường như là một lời kết luận cho mọi tranh luận chung quanh việc xin lỗi của Giáo triều trong ngày Tha Thứ. Và chúng tôi cũng dùng lời kết luận ấy là những lời cuối cùng cho bài viết này: "Không nên xem việc xin lỗi như một hành động khiêm nhường giả hiệu hay một sự phủ nhận 2000 năm lịch sử của Giáo hội, một lịch sử hẳn là đầy những đóng góp giá trị trong các lãnh vực bác ái, văn hóa và sự thánh thiện. Trái lại, hành động xin lỗi và xưng thú sai lầm của mình là một đòi hỏi cần thiết của chân lý, và trong bao nhiêu khía cạnh tích cực của chân lý, thì có điểm này: chân lý đòi hỏi ta phải nhìn nhận giới hạn và sự yếu đuối của con người nơi bao nhiêu thế hệ của các môn đệ Chúa Kitô"./.